

К. Попова-Коряк

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ТРАДИЦІЙНИХ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ У СВІТІ

К. Popova-Koriak

PROBLEMS OF LEGAL PROTECTION OF TRADITIONAL FAMILY VALUES IN THE WORLD

Традиційні сімейні цінності вважаються основою стабільності та розвитку будь-якого суспільства. Вони сприяють формуванню морально здорових поколінь, підкріплюють ідеали відповідальності, підтримки й взаєморозуміння.

З давніх часів існували певні моральні та етичні норми, які були направлені на захист сім'ї як осередку суспільства. Окрім того, традиційна сім'я вважалася і досі вважається важливим фактором соціальної згуртованості та захисту дітей, оскільки виконує низку важливих функцій для суспільства. По-перше, сім'я забезпечує базові емоційні та психологічні потреби дітей, створює середовище стабільності, де вони можуть почуватися в безпеці, отримуючи любов, підтримку й турботу. По-друге, сім'я виховує цінності, норми та моральні принципи, які важливі для суспільства. У традиційній сім'ї відбувається передача культурної спадщини та традицій, що направлено на формування спільної ідентичності. Цей процес сприяє створенню міцних соціальних зв'язків та зменшує ризики відчуження чи соціальної ізоляції. Окрім того, сім'я виступає механізмом захисту дітей від негативних зовнішніх впливів, адже батьки, забезпечуючи їй всебічний розвиток, захищають дитину від деструктивних факторів, контролюючи середовище, у якому вона зростає, та забезпечуючи її потреби в освіті, здоров'ї та безпеці.

Такі міжнародні нормативно-правові акти, як Загальна декларація прав людини та Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права, підкреслюють значення сім'ї як природного та основного осередку суспільства, який має право на захист суспільства та держави. Конвенції ООН і Ради Європи, які спрямовані на захист дітей та жінок у сім'ї, також є важливим аспектом підтримки сімейних цінностей. Однак деякі міжнародні норми неоднозначно трактуються в різних державах, що створює виклики для захисту традиційних сімейних норм.

Дедалі більше дослідників вказують на проблеми правового захисту традиційних цінностей в умовах глобалізації. Остання сприяє поширенню нових ідей, включаючи сучасні концепції сім'ї, гендерної рівності та прав ЛГБТ+. У деяких країнах це призводить до розмивання традиційних уявлень про сімейні цінності.

У правових системах деяких країн відсутня чітка регламентація щодо меж впливу нових культурних цінностей на сімейні стосунки, що створює конфлікти на рівні правозастосування.

Складнощі правового захисту традиційних сімейних цінностей у різних країнах виявляються в правових підходах до захисту сімейних цінностей, які варіюються залежно від державної ідеології, політичної системи, соціальних і культурних норм. У країнах із сильними релігійними традиціями правові акти підтримують консервативні сімейні цінності, тоді як у ліберальних суспільствах можна помітити, як сімейне право часто є відкритим для нових підходів і моделей сім'ї.

Існує також і проблема співвідношення прав батьків та прав дітей. Зокрема, захист традиційних сімейних цінностей часто зосереджується на правах батьків,

зокрема на їхньому праві виховувати дітей відповідно до власних переконань та традицій роду. Однак у деяких країнах правова система більше орієнтована на захист інтересів дитини. Є й проблема балансу між захистом прав батьків та інтересами дитини, зокрема в питаннях виховання, релігійної освіти та моральних норм.

Не можна також оминути і правові конфлікти з приводу правового становища традиційної сім'ї, які трапляються в мультикультурному середовищі. Мультикультуралізм і міграційні процеси ставлять виклики перед правовими системами щодо збереження традиційних сімейних цінностей. У країнах, де проживають різні культурні та релігійні групи, законодавство може створювати неоднозначні ситуації в питаннях захисту сімейних цінностей.

У деяких випадках мультикультуралізм стимулює розширення правового визначення сім'ї, проте це може суперечити традиційним підходам місцевого населення, що призводить до правових конфліктів.

Країни з різними політичними і культурними підходами пропонують різні механізми підтримки традиційних сімейних цінностей. Наприклад, держави Східної Європи часто прагнуть зберегти традиційні норми сім'ї, тоді як Західна Європа та Америка акцентують на правах окремої особистості.

Отже, питання правового захисту традиційних сімейних цінностей вимагає зваженого підходу та балансу між правами окремої особи й сім'ї як соціального інституту.

Успішний правовий захист традиційних сімейних цінностей можливий за умов поваги до культурного різноманіття, збереження національних традицій, але з урахуванням міжнародних стандартів прав людини.

В. Петренко

АКТУАЛЬНІСТЬ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОСТІ

V. Petrenko

THE RELEVANCE OF EXISTENTIALISM IN THE CONTEXT OF TODAY

Філософія екзистенціалізму у ХХ ст. була сформована на фоні реакції суспільств західної Європи на Другу світову війну і спиралася на філософський та літературний досвід ХІХ ст., у якому вона знайшла і свої витоки, і поле для пошуків. Після бурхливих подій травня 1968 р., які не призвели до якісних змін у Європейському просторі (за влучною статтею Ж. Дельоза та Ф. Гваттарі «Травня 68-го не відбулось»), прийшло інтелектуальне самовспокоєння, яке супроводжувалося неоліберальною парадигмою в суспільних стосунках. У цьому випадку Ф. Фукуяма проголосив «кінець історії», який підкреслював остаточність і непорушність ідеологічного та економічного порядку, який сформувався у світі під проводом США. Актуальність екзистенціалізму, його революційність та соціальна значущість поступово знижувалась, особливо під тиском постмодерністської й аналітичної філософії. Глобалізм, як основна ідея післявоєнної Європи, поступово розширювалася, і стала провідною серед інтелектуальної еліти. Особливо цьому сприяли розвиток інтернет-простору, цифровізація культури та перехід людини у віртуальність. Початок ХХІ ст. відкрив нові горизонти для людини в її взаємодії з технологіями і трансформував масову комунікацію за допомогою соціальних мереж. Здавалося б, екзистенціалізм, як філософська течія, був похований лібералізмом і